



Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

**VIESTINTÄVIRASTON
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2010–2013**

1	JOHDANTO	3
2	VIESTINTÄVIRASTON TOIMINNAN STRATEGINEN PERUSTA.....	3
2.1	TOIMIALA- JA VIRASTOVISIO	3
2.2	ARVOT	3
2.3	TOIMINTA-AJATUS.....	3
3	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TULEVAISUUSNÄKYMÄT.....	4
4	TOIMINNALLISET LINJAUKSET JA MONIVUOTISET TULOSTAVOITTEET 2010–2013.....	6
4.1	VIESTINNÄN INFRASTRUKTUURI.....	6
4.1.1	<i>Verkkoteknologiat</i>	6
4.1.2	<i>Radiotaajuudet</i>	7
4.1.3	<i>Tietoturva ja varautuminen</i>	9
4.1.4	<i>Investointeihin kannustavat viestintämarkkinat</i>	10
4.2	VIESTINTÄPALVELUT	11
4.2.1	<i>Viestintäpalveluiden laatu, saatavuus ja kohtuuhintaisuus</i>	11
4.2.2	<i>Monipuolinen sähköinen media</i>	11
4.3	OSALLISUUS JA ESTEETTÖMYYS	12
4.3.1	<i>Kuluttajan asema</i>	12
4.3.2	<i>Luottamus sähköisiin palveluihin</i>	13
4.3.3	<i>Medialukutaidon kasvattaminen</i>	13
4.4	SÄHKÖISTEN PALVELUJEN EDISTÄMINEN VIRASTON PALVELUISSA	14
4.4.1	<i>Viestintäviraston palveluprosessien kehittäminen</i>	14
4.4.2	<i>Viestintäviraston sähköisten palvelujen kehittäminen</i>	14
5	RESURSSIT JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN.....	15
5.1	TALOUDELLISET VOIMAVARAT	15
5.1.1	<i>Toiminnan rahoitus</i>	15
5.1.2	<i>Maksullisen toiminnan tulot</i>	15
5.1.3	<i>Veronluonteiset tulot</i>	16
5.2	NYKYISTEN TEHTÄVIEN VAATIMAT RESURSSIT	16
5.2.1	<i>Taloudelliset voimavarat</i>	16
5.2.2	<i>Omaisuus</i>	18
5.3	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	18
5.3.1	<i>Henkilöstösuunnittelu</i>	18
5.3.2	<i>Henkilöstön hankinta ja osaamisen varmistaminen</i>	19
5.3.3	<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>	19
5.4	TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	19
5.4.1	<i>Tuottavuusohjelma</i>	19
5.4.2	<i>Palvelukeskusorganisaation käyttö</i>	20
5.4.3	<i>Tiedonhallinnan kehittäminen</i>	20
5.4.4	<i>Valmius- ja varautumistoiminta</i>	20
5.4.5	<i>Riskienhallinta</i>	21
5.4.6	<i>Sidosryhmätöön kehittäminen</i>	21
	LIITE: VALTION TELEVISIO- JA RADIORAHASTON ENNAKOIVA RAHOITUSLASKELMA.....	22

1 JOHDANTO

Viestintäviraston toiminta- ja taloussuunnitelman 2010–2013 laadinnassa on otettu huomioon hallitusohjelmaan sisältyvä kansallinen tietoyhteiskuntastrategia ja strategian toteutukseen liittyvät liikenne- ja viestintäministeriön lähettämät TTS-ohjeet 1) 12.6.2008 ja 2) 29.8.2008 (diaarinro 1043/21/2008).

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaohjeissa liikenne- ja viestintäministeriö on antanut hallitusohjelmaan perustuen Viestintävirastolle tiedoksi linjaukset ja toimenpiteet, joiden kanssa virastotason suunnitelmien pitää olla linjassa. Nämä linjaukset koskevat 1) viestinnän infrastruktuuria, 2) mediaa, digitaalisia sisältöjä ja palveluita sekä 3) osallisuutta ja esteettömyyttä.

Tämän suunnitelman toiminnalliset linjaukset ja monivuotiset tulostavoitteet 2010–2013 on johdettu liikenne- ja viestintäministeriön esittämistä linjauksista ja toimenpiteistä.

2 VIESTINTÄVIRASTON TOIMINNAN STRATEGINEN PERUSTA

2.1 Toimiala- ja virastovisio

Viestintäviraston toimialavisio on monipuoliset, toimivat ja turvalliset viestintäyhteydet kaikille Suomessa.

Viestintävirasto on alansa keskeinen vaikuttaja, joka luo toimintaedellytykset laadukkaille viestintäyhteyksille ja -palveluille Suomessa.

2.2 Arvot

Viestintäviraston arvot ovat:

- hyvä palvelukulttuuri
- asiantuntijuus
- kehittyminen ja kehittäminen

2.3 Toiminta-ajatus

Viestintäviraston tehtävänä on varmistaa viestintäyhteyksien ja -palveluiden monipuolisuus, toimivuus ja turvallisuus sekä edistää tietoyhteiskunnan kehitystä. Tavoitteena ovat:

- Tietoturvallinen yhteiskunta
- Toimivat sähköiset viestintäyhteydet
- Riittävät ja häiriöttömät sähköisen viestinnän infrastruktuuriresurssit
- Tehokkaasti toimivat viestintämarkkinat
- Laadukkaat viestintäpalvelut
- Monipuolinen sähköinen media

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Viestintämarkkinat ja -palvelut

Sisältöpalvelujen tarjonnan kasvu ja sähköisen viestinnän käyttötapojen muutokset lisäävät kilpailua sisällön tarjoajien ja jakelukanavien kesken. Näin ollen viestintämarkkinoilla toimivien yritysten toimintaedellytykset muuttuvat. Teknologinen kehitys luo edellytykset uusiin teknisiin ja liiketoiminnallisiin ratkaisuihin, joilla yritykset voivat säästää kustannuksiaan ja parantaa kannattavuuttaan. Toisaalta uusiin teknisiin ja liiketoimintaratkaisuihin siirtyminen edellyttää myös investointeja uusiin järjestelmiin. Teleyritykset hakevat mittakaavaetuja kasvattamalla verkkojensa peittoa investoimalla merkittävästi esimerkiksi laajakaistaverkkojen ja -palvelujen parantamiseen. Erilaiset yritysten omistus-, rakenne- ja yhteistyöjärjestelyt jatkuvat. Tämä johtaa myös rakennejärjestelyihin, joiden kautta saattaa muodostua yhä suurempia, mutta toisaalta erikoistuneempia toimijoita.

Sähköisen viestinnän toimijoilta vaaditaan uusia innovaatioita niin sisällön tuotannossa kuin ohjelmien jakelutavoissa. Lisääntyvän kilpailun kautta viestintäpalvelujen tarjonta monipuolistuu ja myös uusien palvelujen kysyntä kasvaa. Kuluttajien haluun kokeilla uusia viestintäpalveluja vaikuttavat myös yleinen taloudellinen kehitys sekä palvelujen ympäristöystävällisyys. Merkittävä taloudellinen taantuma voi saada kuluttajat luopumaan palveluista, joita ei koeta ensisijaisen tärkeiksi. Sen sijaan ympäristöystävällisten palvelujen kysyntä voi lisääntyä, sillä ne ovat usein myös energiatehokkaita, mikä lisää niiden houkuttelevuutta myös taantumassa. Taantumassa myös hintakilpailukyky korostuu, kun asiakkaat vaihtavat herkemmin palveluntoimittajaa säästökohteita hakiesaan.

Uusien palvelujen turvallisuus ja toimintavarmuus ovat edellytys sille, että käyttäjien luottamus tietoverkkoihin ja tietoyhteiskunnan palveluihin voidaan säilyttää. Verkkoasioinnin ja liiketoiminnan turvallisuuden parantamiseksi sekä kuluttajien luottamuksen lisäämiseksi on tarpeen kehittää ja ottaa käyttöön entistä luotettavampia sähköisiä tunnistamisen menetelmiä. Luottamuksen ohella helppokäyttöisyys ja kuluttajan palveluista kokema hyöty sekä elämyksellisyys ovat edellytys uusien sähköisten palvelujen laajamittaiselle käytölle.

Tieto- ja viestintäteknikkaa hyödynnetään laajasti kaikessa yhteiskunnan toiminnassa. Myös julki-set palvelut siirtyvät enenevässä määrin sähköisiin tietoverkkoihin. Internetin tuoma mahdollisuus globaaliin viestimiseen kaventaa eroa perinteisen kohdeviestinnän ja joukkoviestintäpalveluiden välillä. Käyttäjät haluavat myös itse jakaa sisältöä internetissä eivätkä ainoastaan vastaanottaa sitä. Käyttäjille pyritään tarjoamaan pitkälle jalostettuja ja heidän tarpeidensa mukaan räätälöityjä palvelukokonaisuuksia. Yhtenä esimerkkinä tästä kehityksestä ovat video-, puhelu- ja datapalvelujen integrointi erilaisiksi palvelukokonaisuuksiksi. Samalla näitä moninaisia palveluita halutaan käyttää yhä vapaammin paikasta riippumatta, mikä johtaa mobiililaajakaistan kaltaisten ratkaisujen leviämiseen. Toisaalta uudet palvelut vaativat toimiakseen huippunopeita yhteyksiä, mikä korostaa myös langattomia yhteyksiä nopeampien kiinteiden yhteyksien asemaa markkinoilla.

Arjen tietoyhteiskuntaan kuuluvat yhteisöllisyys ja verkostoituminen ilmenevät erilaisten verkkoyhteisöjen toiminnan yleistymisenä. Nämä yhteisöt voivat toimia ilman liiketoiminnallisia päämääriä, jolloin toiminta perustuu esimerkiksi viestintäverkkojen, kuten WLAN-tukiasemien, vastavuoroiseen tarjontaan. Verkkoyhteisöjen tuottama sisältö on yhä useammalle myös vaihtoehto perinteisten mediayhtiöiden tuottamille ohjelmistoille, mikä voi vaikuttaa tv-ohjelmistojen tuotantoon ja jakeluun. Samalla kaikenlainen sisältö on yhä helpommin ja vapaammin kaikkien saatavilla, mikä korostaa mediakasvatuksen roolia tietoyhteiskunnassa. Myös kansalaisaktiivisuus siirtyy verkkoon, joka tarjoaa uudenlaisia keinoja osallistua ja vaikuttaa yhteiskuntaan. Viestintävirasto on keskeisessä asemassa varmistamassa kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksien toteutumista ja mediakasvatukseen liittyviä hyviä toimintatapoja.

Toimivan kilpailun ja tukkimarkkinoiden tehokkaan sääntelyn avulla turvataan kuluttajille edulliset, laadukkaat sekä monipuoliset viestintäpalvelut. Viestintävirasto toimii aktiivisesti kuluttajille ja muille käyttäjille tarjottavien palveluiden laadun, saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden edistämisen puolesta. Näin kuluttaja pääsee nauttimaan tietoyhteiskunnan mahdollistamista innovatiivisista palveluista.

Jatkuvasti monipuolistuvien tietoyhteiskuntapalvelujen on oltava kaikkien kansalaisten käytettävissä. Yleispalvelun kautta varmistetaan näiden palveluiden saatavuus ja toimintavarmuus kaikille käyttäjille asuinpaikasta riippumatta. Yleispalvelu laajenee vuoden 2010 lopussa sisältämään myös perustason eli yhden megabitin laajakaistayhteyden. Lisäksi suunnittelukaudella kehitetään valokuitupohjaista runkoverkkoa ja laajennetaan tarvittaessa julkisen tuen avulla verkon peittoa myös harvaan asutuille alueille. Tavoitteena on, että vuoden 2015 loppuun mennessä nopeat 100 Mbit:n laajakaistayhteydet ovat tarvittaessa lähes kaikkien saatavilla.

Sähköisen viestinnän infrastruktuuri

Uudet sähköisen viestinnän palvelut edellyttävät joustavia ja monipuolisia tietoliikenneyhteyksiä. Perinteisten viestintäverkkojen korvaaminen IP-pohjaisilla ratkaisuilla mahdollistavat muun muassa puheen, dataliikenteen, radio- ja tv-lähetysten välittämisen samassa verkossa. Tämänkaltaiset palvelut asettavat myös entistä suurempia vaatimuksia tietoliikenneyhteyksien nopeudelle. Monipuolistuvat käyttötilanteet edellyttävät entistä kattavampia langattomia verkkoja. Mobiilipalveluiden kysynnän lisäksi myös viestintäpoliittiset tavoitteet edellyttävät tehokasta langattomien teknologioiden käyttöä, jotta tiedonsiirtoyhteyksiä voidaan tarjota myös vaikeasti saavutettavilla alueilla. Samalla toimijakentän pirstaloituminen sekä verkko- ja palveluinfrastruktuurin muuttuminen IP-pohjaiseksi luovat haasteita verkkojen yhteentoimivuudelle ja -liitettävyydelle. Yleinen taloudellinen kehitys vaikuttaa myös teleyritysten tekemiin investointeihin. Uusia teknisiä ratkaisuja pohdittaessa joudutaan myös niiden ympäristövaikutukset huomioimaan entistä tarkemmin.

Viestintäverkkojen yhdyttyessä palveluiden haavoittuvuus lisääntyy. Kun palveluita tarjotaan yhdyttyjen viestintäverkkojen välityksellä, yksittäinen vika voi vaikuttaa laajamittaisesti verkkojen ja palvelujen toimintaan ja käytettävyyteen. Yhteiskunnan huoltovarmuuskriittisten toimintojen tukeutuminen pitkälti yleisten viestintäverkkojen ja -palvelujen varaan asettaa myös niiden tietoturvalle erityisen suuria vaatimuksia. Tietoturvaohjat eivät kohdistu enää pelkästään teleyrityksiin, vaan myös huoltovarmuuskriittisiin tietoliikennepalvelujen käyttäjiin sekä palveluntarjoajiin, jotka muun muassa hallinnoivat suuria, henkilötietoja sisältäviä asiakasrekistereitä. Yleisten viestintäverkkojen ja -palvelujen kautta tietoturvaohjat leviävät nopeasti ympäri maailman, ja ne edellyttävät tehokasta ja nopeaa reagointia kaikilta toimijoilta ja viranomaisilta.

Tekniikan ja palveluiden kehittyessä sekä yhteiskunnan muuttuessa yhä riippuvaisemmaksi tietotekniikasta ja viestintäverkkoista tietoturvan merkitys korostuu entisestään. Tietokoneiden ja kannettavien päätelaitteiden käytön lisääntyminen ja erityisesti jatkuvasti verkkoon kytketyneet päätelaitteet ja nopeat tietoliikenneyhteydet muodostavat uuden haasteen myös tietoturvaviranomaisille. Langattomuuden lisääntyessä radiohäirinnän kaltaiset uhat saattavat myös aiheuttaa ongelmia. Tietoliikenneverkkojen tietoturvasuhteiden ennakoiminen, havainnointi ja ratkaiseminen edellyttävät entistä tiiviimpää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Tietoturvasuhteiden tilannekuvan merkitys päätöksenteon apuvälineenä on yhä tärkeämpi kaikilla yhteiskunnan toimintatasoilla.

Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen luvanvaraisten radiotaajuusalueiden kaupallistaminen käynnistyy ja laajenee. Radiotaajuuksien yhteiskäyttöisyys kasvaa ja yleisen teletoiminnan radioverkot kehittyvät entistä monikäyttöisemmiksi laajakaistaverkoiksi. Samalla niihin siirrytään sellaista radioviestintää, jota varten tarvittiin aikaisemmin oma erillinen verkko. Taajuuksien käyttöön liittyvä itseohjautuvuus ja älykkyys lisääntyvät. Tämän seurauksena kaikille verkoille ei enää välttämättä tarvita omaa taajuuskaistaa, vaan verkot jakavat keskenään yhteisen taajuusresurssin. Muissakin kuin yleisen teletoiminnan radioverkoissa tarvitaan yhä laajakaistaisempaa tiedonsiirtokapasiteettia esimerkiksi videokuvan siirtoon. Lyhyen kantaman radiolaitteiden teknologia kehittyy ja mahdollistaa uusia monipuolisia sovelluksia. Uusimmilla langattomilla tekniikoilla voidaan esimerkiksi korvata tietokoneen ja sen oheislaitteiden välisiä kaapeleita. Myös radiotaajuuksia käyttävä tunnistamisen menetelmä (RFID) yleistyy muun muassa terveydenhuollossa, kaupassa ja liikenteessä. Yhteiskunnassa korostuu myös liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen ohjauksen tehostamisen tarve myös osana ympäristöhaittojen torjuntaa. Langattomiin liikennelogistiikkaratkaisuihin ja liikenteen turvallisuusjärjestelmiin tarvitaan lisää taajuuksia.

Lainsäädäntö

EU:ssa on vireillä merkittävä sähköisen viestinnän direktiivien uudistus, joka tulee voimaan 2010-luvun alkuvuosina. Komission tavoitteena on edistää viestintäpalveluiden sisämarkkinoiden syntymistä, mihin pyritään entistä yksityiskohtaisemmalla sääntelyn harmonisoinnilla. Sääntelyyn liittyvien toimintatapojen yhtenäistäminen koskee niin taajuuksiin ja numeroihin liittyvien käyttöoikeuksien myöntämistä kuin markkinoiden toimivuuden edistämistä. Markkinaperusteiseen taajuushallintoon siirtyminen sekä teknologia- ja palveluneutraali lähestymistapa muuttavat radiotaajuuksien käytön suunnittelua ja hallinnointia. Taajuuksien jälkikauppa sallitaan tietyillä yleisen teletoiminnan taajuusalueilla. Huutokauppojen käyttö taajuuksien osoittamisen välineenä lisääntyy. Myös kuluttajan etujen suojaaminen viestintämarkkinoilla on keskeisessä asemassa.

Vuoden 2009 aikana saatetaan järjestää 2,5 GHz:n taajuusalueen huutokauppa. Huutokaupasta saatuja kokemuksia käytetään hyväksi suunnittelukauden aikana järjestettävissä mahdollisissa uusissa taajuushuutokaupoissa ja niihin liittyvän lainsäädännön kehittämisessä.

Toteutuessaan komission EU-tasoiset harmonisointipyrkimykset voivat vähentää mahdollisuuksia kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamiseen ja kansallisten hyvien käytäntöjen soveltamiseen. Komissio on pyrkinyt edistämään eurooppalaisen neuvoa-antavan sääntelyviranomaisen EECMA:n (European Electronic Communications Market Authority) perustamista. Voimakas harmonisaatio on kuitenkin kohdannut laajaa vastustusta ja eräänlaisena kompromissina on esitetty toimivallaltaan rajoitetumman BERT'in (Body of European Regulators in Telecoms') perustamista. Tämäkään suunnitelma ei kuitenkaan saa varauksetonta tukea jäsenvaltioilta. Mahdollinen uusi toimielin korvaisi syntyessään komission ja sääntelyviranomaisten nykyisen yhteistyöfoorumin ERG:n (European Regulators Group).

Audiovisuaalisten mediapalvelujen direktiivin kansallinen täytäntöönpano laajentaa Viestintäviraston valvontaa perinteisestä televisiotoiminnasta tietoverkoissa tarjottaviin audiovisuaalisiin mediapalveluihin, mikä tarkoittaa muun muassa tilausvideopalveluja ja televisio-ohjelmiin rinnastettavia internetissä tarjottavia sisältöjä. Postipalveludirektiivin keskeisenä tavoitteena puolestaan on kilpailun avaaminen postipalveluissa. Mikäli markkinoille myönnetään useampia toimilupia, arviotaviksi tulevat muun muassa postiverkkoon pääsyä koskevat asiat sekä postipalvelun yleispalvelun kustannukset.

Sähköisiä allekirjoituksia koskeva sääntely ja viranomaisvalvonta voi laajentua koskemaan myös vahvan sähköisen tunnistamisen palveluja. Tarkoituksena on edistää sähköistä asiointia. Vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmiksi katsottaisiin ainakin mobiilivarmenne sekä pankkien vaihtuviin salanalistoihin perustuvat tunnistamisratkaisut. Muutos merkitsisi Viestintäviraston valvontatoimen laajenemista sähköisiin allekirjoituksiin käytettävien laatuvarmennepalvelujen tarjoajien valvonnasta myös muiden sähköisten allekirjoituspalvelujen sekä vahvan sähköisen tunnistamisen palvelujen tarjoajien valvontaan.

4 TOIMINNALLISET LINJAUKSET JA MONIVUOTISET TULOSTAVOITTEET 2010–2013

4.1 Viestinnän infrastruktuuri

4.1.1 Verkkoteknologiat

Toiminnalliset linjaukset

Yhteiskunta muuttuu entistä riippuvaisemmaksi viestintäverkkojen ja niissä tarjottavien keskeisten viestintäpalvelujen toimivuudesta. Toisaalta IP-teknologialla toteutettujen verkkojen osuus kasvaa voimakkaasti. Verkkojen tekninen laatu ja toimivuus varmistetaan tarkoituksenmukaisella ohjeituksella, mikä sisältää muun muassa verkkojen operoinnissa käytössä olevien parhaiden käytäntöjen edistämisen ja vika- ja häiriötilanteiden tehokkaan hallinnan ja korjaamisen. Virasto ylläpitää tilannekuvaa verkkojen rakenteesta ja toimivuudesta. Lisäksi tuetaan toimenpiteitä, joilla taataan verkkojen kansallinen toteutus ja hallinnointi. Viestintävirasto tunnistaa yhteiskunnan elintärkeiden

toimintojen riippuvuuden yleisistä viestintäverkoista ja -palveluista sekä edistää toimijoiden omaehtoista yhteistyötä palveluketjun luotettavuuden ja toimivuuden varmistamiseksi.

VoIP-palveluiden ja muiden IP-protokollaan perustuvien palveluiden toimintaa piirikytkentäisten palveluiden (kuten GSM, PSTN ja ISDN) kanssa edistetään. Viestintäviraston ylläpitämällä kansallisella ENUM-palvelulla pyritään yhteensovittamaan VoIP-palveluiden ja muiden IP-protokollaan perustuvien palveluiden toiminta PSTN/ISDN-verkon palveluiden kanssa.

Televerkon numerointijärjestelmää kehitetään ottaen huomioon verkkoteknologian muutokset ja tarpeet uusille numerointialueille. Kiinteän verkon telealuekohtaisten numeroiden tarve pienenee oleellisesti. Telealuekohtainen kiinteän televerkon numerointi uusitaan siinä vaiheessa, kun piirikytkentäiset verkot alkavat korvautua yhä enemmän pakettikytkentäisillä IP-teknologiaan perustuvilla ratkaisuilla.

Komissio julkaisi 25.9.2008 tiedonannon, jossa aloitettiin keskustelu yhteisötasolla, miten laajakaistayhteys saataisiin kaikille. Komissio haluaa samassa yhteydessä selvittää, onko tarvetta laajentaa yleispalvelua laajakaistaisella tiedonsiirtoyhteydellä. Kommenttien jälkeen komissio antaa vuoden 2009 loppupuoliskolla tiedonannon mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

IP-protokollaan perustuvan tekniikan lisääntyessä IP-osoitteiden tarve kasvaa nopeasti. Suunnittelukauden aikana nykyinen IPv4-numeroavaruus on todennäköisesti käytetty loppuun. Viestintävirasto edistää IPv6:n asteittaista käyttöönottoa Suomessa yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Fi-verkkotunnukset säilyttävät asemansa suomalaisten yritysten ja yhteisöjen ensisijaisena verkotunnuksena luotettavuutensa, kilpailukykyisen hintatasonsa ja suomalaisen identiteettinsä ansiosta. Yksityishenkilöiden osuutta fi-verkkotunnusten haltijoina kasvatetaan aktiivisesti. Viestintävirasto seuraa verkkotunnus- ja nimipalvelinjärjestelmien teknistä kehitystä ja varautuu tekemään tarvittavat muutokset.

Viestintäverkkojen globalisoituessa on yhä tärkeämpää, että teknisessä ohjauksessa otetaan huomioon muissa maissa olevat käytännöt ja että käytännöt ovat mahdollisimman hyvin yhteensopittavissa keskenään.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto edistää televerkkojen teknistä laatua ja toimivuutta yhdessä toimijoiden kanssa kehittämällä tarkoituksenmukaista ohjeistusta ja parhaita käytäntöjä.
- Viestintävirasto edistää teleyritysten ja muiden huoltovarmuuskriittisten toimijoiden välistä yhteistyötä, jolla tuetaan viestintäverkkojen luotettavuuden ja toimivuuden kehittämistä.
- Viestintävirasto edistää vähemmän virtaa kuluttavien laitteiden ja ratkaisujen käyttöönottoa viestintäverkkojen toteutuksessa.
- Viestintävirasto ottaa teleyritysten teknisessä ohjauksessa huomioon kansainvälistymiseen liittyvät näkökohdat ja kannustaa yrityksiä kansallisiin verkkoinvestointeihin.
- Viestintävirasto kehittää numerointijärjestelmää ottaen huomioon verkkoteknologioissa tapahtuvat muutokset. Numerointi tukee uusien palvelujen kehitystä. Numerot ja tunnukset myönnetään nopeasti ja tasapuolisesti.
- Fi-verkkotunnusten rekisteröintimäärät kasvavat vuosittain.

4.1.2 Radiotaajuudet

Toiminnalliset linjaukset

Taajuuksien kysynnän muutokset, radiojärjestelmien häiriöttömän käytön turvaaminen ja taajuuksien hallinnointiprosessien kehittäminen tulevaisuudessa

Radiotaajuuksien käyttö ja niiden hallinnointi muuttuvat: radiotaajuuksien yhteiskäyttöisyys lisääntyy ja taajuuksien kysyntä kasvaa erityisesti luvasta vapaiden ja matkaviestintyyppiseen käyttöön soveltuvilla taajuusalueilla. EU:n sääntelyuudistukseen sisältyvä taajuuksien käyttöoikeuksien kauppa mahdollistetaan tietyillä taajuuksilla.

Taajuuksien kysyntä kasvaa

Taajuuksien kysynnän kasvu on voimakkainta matkaviestintyyppisille laajakaistaverkoille ja luvasta vapautetuille radiolaitteille. Analogiselta televisiotoiminnalta vapautuneiden radiotaajuuksien tulevassa käytössä otetaan huomioon seuraavan sukupolven digitaalisen television sekä langattomien viestintäverkkojen taajuustarpeet. Myös muiden tietoyhteiskunnan osa-alueiden, kuten teollisuusautomaation ja liikennelogistiikan, käyttöön tarvitaan lisää taajuuksia. Lisätaajuudet voidaan useimmiten osoittaa vain sellaisilta alueilta, jotka ovat jo muun radioviestinnän käytössä. Kysynnän kasvu kohdistuukin pääosin tällä hetkellä tiiviissä käytössä oleville alle 5 GHz:n taajuuksille. Nykyistä käyttöä joudutaankin siirtämään teknisten ja taloudellisten mahdollisuuksien salliessa korkeammille taajuuksille. Tämän lisäksi monet taajuuksien käyttäjät joutuvat entistä enemmän jakamaan samoja taajuuksia.

Luvasta vapaiden lyhyen kantaman radiolaitteiden ja verkkojen määrä kasvaa, ja yhteistaajuuksilla toimivien, luvasta vapautettujen laitteiden käyttöön tarvitaan lisää taajuuksia. Tähänkin käyttötaroitukseen lisätaajuudet voidaan useimmiten osoittaa vain sellaisilta alueilta, jotka ovat jo käytössä.

Viestintävirasto ottaa huomioon taajuuksien kasvavan kysynnän ja kehittää toimintaansa siten, että kansallinen taajuuksienkäyttösuunnitelma ja -strategia ovat ajan tasalla ja niissä otetaan huomioon tuleva kehitys. Jotta kasvavasta kysynnästä voidaan huolehtia mahdollisimman tehokkaasti, viraston taajuussuunnittelu perustuu aikaisempaa enemmän eri radiojärjestelmille osoitetujen taajuuksien käytön yhteensovittamiseen.

Radiojärjestelmien häiriöttömän käytön turvaaminen

Viranomaisten ja eräiden elinkeinoelämän radiojärjestelmien sekä muun muassa ilmailun, merenkulun, ilmatieteen ja energianhuollon radiojärjestelmien taajuuksien suojaaminen on välttämätöntä. Viranomaisilla on tarve tehostaa toimintaansa erilaisten uhkien torjunnassa, mikä korostaa viestintäjärjestelmien toimintavarmuuden merkitystä. Viestintäviraston on siksi edelleen kehitettävä radioviestinnän häiriöiden syiden etsintämenetelmiä, jotta häiriöihin voidaan puuttua entistä nopeammin.

Taajuuksien käytön harmonisointitarve lisääntyy

Taajuudet osoitetaan eri tarkoituksiin pääosin Euroopan- tai maailmanlaajuisilla päätöksillä. EU:n merkitys taajuuksien käyttötarkoitusten harmonisoinnissa kasvaa. Harmonisointi luo edellytykset laitteiden massamarkkinoille ja siten edullisille hinnoille sekä mahdollistaa maantieteellisesti laajat verkot.

EU:n reunavaltiona Suomen edun mukaista on vaikuttaa eurooppalaisen yhteistyön lisäksi maailmanlaajuiseen harmonisointityöhön, jotta koko Euroopan taajuuksien käyttö olisi mahdollisimman yhdenmukaista. Kansallisia ratkaisuja taajuuskaistojen käyttötarkoituksista voidaan tehdä vain yksittäisissä tapauksissa. Lisäksi Suomen ja Venäjän välinen yhteistyö on yhä tärkeämpää, jotta tehtyjä harmonisointipäätöksiä voidaan toteuttaa myös Suomen raja-alueilla.

Taajuuksien käyttöoikeuksien kaupallistaminen

EU:n sääntelyuudistus tulee voimaan 2010-luvun alkupuolella. Siihen liittyy muutamilla yleisen teletoiminnan taajuusalueilla toteutettava taajuuksien käyttöoikeuksien kaupallistaminen. Suunnittelukaudella valmistellaan liikenne- ja viestintäministeriön johdolla direktiivien voimaansaattamiseen liittyvät lakimuutokset ja suunnitellaan taajuuksien kaupallistamiseen edellyttämät toimintaprosessit, joihin sisältyy muun muassa Viestintäviraston ja muiden viranomaisten välisen työnjaon määrittäminen. Viestintävirasto suunnittelee toimintansa siten, että taajuuksien hallinnoinnista huolehditaan joustavasti ja kustannustehokkaasti myös uudessa tilanteessa.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto seuraa ja kartoittaa alan toimijoiden, tietoyhteiskunnan ja liikenteen ohjauksen ja turvallisuuden taajuustarpeiden kehitystä.

- Suomen kannalta oleelliset taajuustarpeet saadaan mahdollisimman laajasti mukaan eu-rooppalaiseen taajuuspäätöksiin sekä tarvittaessa maailman radiokonferenssien yhteiseurooppalaiseen tavoitteisiin ja konferenssien päätöksiin. Kahdenvälisellä yhteistyöllä huolehditaan taajuuksien häiriöttömyydestä ja riittävydestä naapurimaiden raja-alueilla.
- Viestintävirasto vaikuttaa taajuuspäätöksillään siihen, että taajuuksien käyttäjillä Suomessa on jatkuvasti saatavissa eri käyttäjätarpeisiin soveltuvia riittävän häiriöttömiä radiotaajuuksia.
- Viestintävirasto selvittää ja poistaa radioverkkojen häiriöt ottaen erityisesti huomioon yhteiskunnan toiminnan kannalta oleellisten radioverkkojen häiriöttömyyden tarpeet.
- Viestintävirasto edistää taajuusratkaisuillaan uuteen teknologiaan perustuvien laitteiden ja palvelujen käyttöönottoa.
- Radiolaitteiden teknologian kehittymiseen vaikutetaan siten, että radiolaitteiden tekniset ominaisuudet mahdollistavat taajuuksien tehokkaan käytön.
- Viestintävirasto myöntää käyttäjille näiden tarvitsemat luvat ja todistukset nopeasti sekä kustannustehokkaasti.
- Viestintävirasto kehittää taajuuksien käyttöoikeuksien tarjonta- ja palvelumalleja yhteiskunnan ja markkinoiden tarpeiden mukaisesti.
- Virasto kehittää taajuuksien teknisiä hallinnointimenetelmiä taajuuksien käytön tehostamiseksi ja lisää mahdollisuuksien mukaan joustavuutta taajuuksien käyttöön.
- Viestintävirasto hoitaa toimintakaudella mahdollisesti järjestettävät huutokaupat.

4.1.3 Tietoturva ja varautuminen

Toiminnalliset linjaukset

Hyvän tietoturvasuorituksen ylläpitäminen edellyttää viestintäverkkojen tekniseen kehitykseen sovitettuja määräyksiä ja ohjeistusta sekä automaatioteknologian laaja-alaista hyödyntämistä tietoturvaloukkausten havainnoinnissa. Tietoturvauhkien torjunnassa tehdään myös yhteistyötä asiakas- ja sidosryhmien kanssa.

Viraston ohjaus- ja valvontatoiminnassa painottuvat uusien palvelutarjoajien ja kehittyvien uusien sähköisten palveluiden tietoturvaratkaisut. Tietoturvaloukkausten käsittelyssä virasto tukee aktiivisesti toimijoiden omia valmiuksia reagoida tunnistettuihin ongelmiin ja uhkiin. Keskeisiä painopistealueita ovat ennakoitavuuden ylläpitäminen ja tietoturvasuorituksen tilannekuvapalvelut.

Viestintävirastolle suunnitellaan uusia vastuutehtäviä kansainvälisten tietoturvavelvoitteiden täyttämiseksi. Suunnitelmien toteutuessa Viestintävirasto toimisi kansallisena tietoliikenneturvaviranomaisena (NCSA). Viestintäviraston uusiin tehtäviin kuuluisivat tietojärjestelmien tietoturva-vaatimusten määrittely sekä tietoliikennejärjestelmätoteutusten hyväksyminen. Lisäksi tehtävä käsittää salausten hallinnasta huolehtimisen.

Viestintäviraston toiminta poikkeusoloihin varauduttaessa ja normaaliolojen häiriötilanteissa painottuu ensisijaisesti yhteiskunnalle välttämättömien viestintäyhteyksien toimivuuden ja viraston oman toimintakyvyn varmistamiseen. Verkkojen ja palvelujen häiriöttömän käytön takaaminen on myös tärkeää.

Viestintäviraston keskeisenä tehtävänä poikkeusoloihin varautumisessa on suunnitella ja järjestää verkkojen ja palvelujen tilannekuvan ylläpito ja yhteistyö liikenne- ja viestintäministeriön ja muiden varautumisorganisaatioiden kanssa. Tehtäviin kuuluu tietoturvauhkien havainnoinnin, analysoinnin ja ohjeistuksen lisäksi taajuuksia, verkkoja ja palveluja koskevat erityisjärjestelyt sekä erilaiset ohjeet, päätökset ja määräykset.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tuottaa turvallisen verkko- ja palvelutarjonnan varmistamiseksi tietoturva- ja tietosuojauhkien ennakointiin kehittyneitä ratkaisu- ja varoituspalveluja, jotka perustuvat korkeatasoisesta automaatiosta hyödyntävään tilannekuvavalvontaan ja havainnointiin.
- Viestintävirasto kehittää yhteistyössä alan toimijoiden ja sidosryhmien kanssa uusia toimintamalleja tietoturvan sääntelyyn ja luo edellytyksiä toimijoiden tehokkaalle itsesääntelylle.

Muun muassa viestintäpalvelujen laillisen käytön tunnistaminen sekä sähköisen asioinnin tunnistamisratkaisut tulevat käsiteltäviksi.

- Viestintävirasto kehittää yhteistyössä muiden varautumisvastuullisten organisaatioiden kanssa yhteiskunnan huoltovarmuuskriittisen infrastruktuurin tilannekuvaprosessia ja erityispalveluja, joilla varmistetaan yhteiskunnan mahdollisimman häiriötön toiminta poikkeusoloissa ja vakavissa häiriötilanteissa.
- Viestintävirasto varmistaa viestinnän infrastruktuurin toimintakyvyn ja teknisen laadun normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa teknisillä määräyksillä, suosituksilla, ohjeilla, suunnitelmilla ja ratkaisuilla.
- Mikäli Viestintävirasto nimetään kansalliseksi tietoliikenneturvallisuusviranomaiseksi (NCSA), toimeksiantoon liittyvät uudet palvelut käynnistetään.

4.1.4 Investointeihin kannustavat viestintämarkkinat

Toiminnalliset linjaukset

Viestintävirasto seuraa ja analysoi markkinoiden kehittymistä, palvelujen hintatasoa ja laatua. Viestintävirasto seuraa teletoimialan yritysten investointikykyä ja toteutuneita investointeja. Säännöllisesti julkaistavan markkinatiedon ja yrityksille annetun ohjeistuksen avulla lisätään markkinoiden läpinäkyvyyttä sekä parannetaan sääntelyn ennakoitavuutta ja selkeyttä.

Viestintämarkkinoiden sääntelyllä edistetään kilpailua ja pyritään poistamaan markkinahäiriöitä kohdistamalla sääntely pullonkauloiksi muodostuneiden verkkotuotteiden tarjontaan. Viestintäviraston markkinaseurannan ja markkinoiden valvonnan painopisteenä on edistää kilpailua laajakais- tapalvelujen tarjonnassa. Esimerkiksi verkkoon pääsyä koskevilla velvoitteilla mahdollistetaan kilpailevien yritysten tulo laajakais- tapalvelujen markkinoille. Viestintämarkkinoiden valvonnalla varmistetaan, että yritykset noudattavat niille asetettuja hinnoittelu- ja toimintavelvoitteita.

Viestintävirasto edistää sääntelytoimillaan infrastruktuurikilpailua ja pyrkii siihen, että sääntely on teknologianeutraalia ja innovaatioihin kannustavaa. Markkinoiden valvonnalla kannustetaan alalle tulevia yrityksiä kehittämään omaa kilpailevaa verkkoaan ja siten tulemaan entistä riippumattomammiksi perinteisten toimijoiden vuokraamasta verkkokapasiteetista. Sääntelytoimien tavoitteena on edistää kilpailun toimivuutta ja investointeja, varmistaa palvelujen yhteentoimivuus, taata monipuolisten, edullisten ja laadukkaiden viestintäpalvelujen tarjonta ja siten parantaa koko kansantalouden hyvinvointia.

Viestintävirasto ottaa toiminnassaan huomioon yritysten investointikannusteet ja pyrkii sääntelyllä kannustamaan sekä perinteisiä toimijoita että uusia markkinoille tulijoita investointeihin. Säännel- lyt hinnat perustuvat Suomessa pääasiassa yritysten omiin toteutuneisiin kustannuksiin kuitenkin siten, että säännellyssä hinnassa otetaan huomioon toiminnan tehokkuus ja kohtuullinen tuotto sitoutuneelle pääomalle. Harmonisointikehityksen edistyessä EU-tasoisien asioiden seuranta ja ratkaisuihin vaikuttaminen muodostavat tärkeän osan niin analyysi- kuin valvontatoiminnasta.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tuottaa ja ylläpitää yhteistyössä viestintäyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa julkishallinnon ja markkinoiden tarpeita palvelevaa, puolueetonta tutkimus- ja seurantatietoa viestintätoimialan kehityksestä, investointikyvystä ja investoinneista sekä markkinaindikaattoreista.
- Viestintävirasto seuraa säänneltyjen tuotteiden hinta- ja kustannuskehitystä sekä julkaisee tarvittaessa ohjeita ja suosituksia kohtuullisena pidettävästä hinnoittelusta.
- Viestintävirasto analysoi kilpailutilanteen säännöllisin väliajoin ennakkosääntelyn kannalta merkityksellisillä viestintämarkkinoilla. Kilpailutilanteen niin vaatiessa Viestintävirasto nimittää huomattavan markkinavoiman yritykset ja asettaa niille tarvittavat velvollisuudet.
- Viestintämarkkinoiden valvonnalla varmistetaan, että yritykset noudattavat niille asetettuja tukkimarkkinavelvoitteita.
- Yritysten väliset verkko- ja viestintäpalvelujen hinta- ja laatueroimisyydet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten keskinäisissä sovitteluissa. Vireille tulleet valitukset ratkaistaan määräraikoja noudattaen.

4.2 Viestintäpalvelut

4.2.1 Viestintäpalveluiden laatu, saatavuus ja kohtuuhintaisuus

Toiminnalliset linjaukset

Tele- ja postipalvelujen tasa-arvoisen saatavuuden sekä kohtuuhintaisuuden turvaaminen kaikille kuluttajaryhmille korostuu. Säännöksissä määritellään yleispalvelujen vähimmäistaso ja saatavuus. Telepalvelujen yleispalvelu laajentunee siten, että se sisältää myös perustason laajakaistayhteyden, jonka nopeus on 1 Mbit/s. Myös postipalveluja koskeva lainsäädäntö on uudistumassa. Posti- ja telepalvelujen yleispalvelun rahoituksesta tehtäneiden päätöksiä suunnittelukaudella, mikä vaikuttaa myös viraston toimintaan.

Viestintämarkkinoiden muutokset lisäävät jatkuvasti myös palvelujen laatua koskevan ajantasaisen tiedon tarvetta. Viestintäpalvelujen laadun seuranta korostuu myös EU-tasolla. Laadun nostaminen merkittäväksi kilpailutekijäksi hinnan rinnalle edellyttää, että palvelujen käyttäjillä on tarjolla ajankohtaista tietoa palvelujen laadusta. Ajantasaisen tiedon tuottamisen lisäksi erityisenä painopisteenä on valvoa telepalvelujen yleispalvelun riittävää laatua. Telepalvelujen yleispalvelun laajeneminen laajakaistastaan edellyttäneen erityisiä toimenpiteitä myös näiden palvelujen laadun ja toimintavarmuuden varmistamiseksi. Viestintävirastolle on esitetty keskeistä roolia yleispalvelun tason määrittämisessä, jossa viraston tulisi säännöllisesti arvioida käyttäjien enemmistön saatavilla olevien tiedonsiirtoyhteyksien nopeus ja mahdollisen tason nostamisen vaikutukset teleyrityksille.

Laadukkaan yleispalvelun saatavuuden varmistaminen koko maassa noussee keskeiseksi asiaksi siirryttäessä kiinteistä tekniikoista langattomiin ratkaisuihin. Sekä perustasoisiksi määriteltyjen että nopeampien laajakaistayhteyksien saatavuuden varmistaminen edellyttävät erityisiä valvontaja edistämistoimenpiteitä.

Kohtuuhintaisuus varmistetaan valvomalla yleispalvelutuotteiden vähittäishintoja. Valvonta edellyttää ajantasaista tietoa yleispalvelun hinnoittelusta. Postipalvelujen valvonnassa yleispalvelun laatu, saatavuus ja kohtuuhintaisuus ovat myös jatkossa valvonnan pääkohteina.

Selvitysmies on esityksessään valtioneuvoston periaatepäätökseksi linjannut, että vuoden 2015 loppuun mennessä nopeimpien 100 Mbit/s:n yhteydet mahdollistava runkoverkko tulisi olla kattavasti lähes kaikkien saatavilla. Valtioneuvoston periaatepäätöksen antaminen edellyttää myös virastolta toimia nopeampien laajakaistapalvelujen edistämiseksi ja niiden saatavuuden parantamiseksi.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tarjoaa sekä toimialan yrityksille että kuluttajille ajantasaista ja järjestelmälliseen seurantaan perustuvaa tietoa viestintäpalvelujen hinnoista ja laadusta.
- Viestintävirasto tuottaa tutkimuksiin ja selvityksiin perustuvaa tietoa tele- ja postipalveluiden yleispalvelun hinnoittelusta, saatavuudesta, laadusta ja palvelutasosta.
- Viestintävirasto varmistaa palvelujen tasa-arvoisen saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden valvomalla, että lainsäädännössä määritelty yleispalvelu toteutuu säädetyn tasoisena. Toimijoille annetaan yleispalvelun toteuttamiseksi tarvittavat suositukset, ohjeet ja velvoittavat päätökset.
- Viestintävirasto arvioi lainsäädännön näin edellyttäessä säännöllisesti telepalveluiden käyttäjien enemmistön saatavilla olevien tiedonsiirtoyhteyksien tason.
- Viestintävirasto nimeää tarvittaessa yleispalveluvelvolliset teleyritykset.
- Viestintävirasto ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin nopeiden laajakaistayhteyksien saatavuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

4.2.2 Monipuolinen sähköinen media

Toiminnalliset linjaukset

Sähköisen median jakelukanavat monipuolistuvat ja tv-kuvan laatu paranee. Teräväpiirtolähetykset yleistyvät kaapelitelevisio-, satelliittitelevisio- ja IPTV-verkoissa. Suunnittelukaudella tehtäen päätökset teräväpiirtolähetyksen aloittamisesta myös maanpäällisissä televisiojakeluverkoissa. Myös erilaisten tilausvideopalveluiden käyttö yleistyy kotitalouksissa.

Sähköisen mediaympäristön muutokset asettavat uusia haasteita mediapalvelujen valvonnalle. Säätelyssä korostuu valvonnan riippumattomuus laite-, jakelu- tai vastaanottotavoista. Muuttuvilla markkinoilla on tärkeää turvata kotimaisten sisältö- ja verkkotoimijoiden toimintaedellytykset niin, että loppukäyttäjille on kohtuukustannuksin tarjolla monipuolisia, kotimaisia mediapalveluja riippumatta käytetystä laite- tai jakelutavasta.

Audiovisuaalisten mediapalvelujen direktiivi ja sen nojalla säädettävä kansallinen lainsäädäntö muuttavat viraston valvontatoimintaa. Perinteisen lineaarisen televisiotoiminnan ohella valvonta ulottuu koskemaan osin myös tilausvideopalveluita sekä internetissä tarjottavia sisältöjä. Valvontatoiminnassa korostuu entisestään lasten suojelu haitallisilta mediasisällöiltä.

Jakeluteiden monipuolistuminen ja tekniikan kehitys saattavat johtaa muutoksiin televisio- ja radiotoiminnassa. Tämä luo tarpeen arvioida myös tarvittavan valvonnan ja ohjauksen määrää, laajuutta ja kohteita.

Televisiomaksujärjestelmää kehitetään Yleisradion rahoitusta pohtivan työryhmän hyväksytyjen esitysten mukaisesti.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto seuraa tutkimuksin ja selvityksin televisio- ja radiotoiminnalle asetettujen lupaehtojen ja muiden toiminnallisten rajoitusten noudattamista. Virasto myös ohjaa toimintaa ohjein ja suosituksin sekä tukee toimijoiden mahdollisimman laaja-alaista itsesääntelyä.
- Viestintävirasto valvoo, että televisiotoiminnan mainontaa ja sponsorointia koskevat eurooppalaiselle ja riippumattomalle ohjelmatuotannolle asetetut ehdot toteutuvat ohjelmatarjonnassa.
- Viestintävirasto valvoo julkisen palvelun televisiotoimintaa arvioimalla laissa asetettujen velvoitteiden toteutumista vuosittain valtioneuvostolle annettavassa lausunnossa.
- Virasto valvoo lapsille haitallisten televisio-ohjelmien esitysaikojen ja haitallisista ohjelmista varoittamista.
- Viestintävirasto kerää televisiomaksut radiorahaston vuosittaisten käyttösuunnitelmien mukaisesti.
- Viestintävirasto valvoo, että television käyttöönotosta tehdään ilmoitus televisiomaksun perimistä varten.

4.3 Osallisuus ja esteettömyys

4.3.1 Kuluttajan asema

Toiminnalliset linjaukset

Viestintävirasto kiinnittää valvonnassaan erityistä huomiota kuluttajien kannalta kohtuullisiin viestintäpalvelujen sopimusehtoihin, samoin kuin yritysten hinnoittelun ja sopimusehtojen selkiyttämiseen.

EU:ssa valmisteilla olevassa sähköisen viestinnän direktiivipaketissa ikääntyneiden ja erityisryhmien tarpeet viestintäpalvelujen käyttäjinä korostuvat entisestään. Viestintävirasto turvaa erityisryhmien tarpeet lisäämällä yhteistyötä ja tietojen vaihtoa palvelujen tuottajien ja erityisryhmiä edustavien tahojen välillä.

Sidosryhmäyhteistyön tarve ja merkitys korostuvat. Viestintävirasto lisää yritysten neuvontaa ja ohjeistusta, jotta käyttäjien oikeuksia koskevat pelisäännöt saadaan kattavasti toimialan tietoon. Virasto pyrkii myös edistämään toimialan itsesääntelyn yleistymistä. Sopimusehtojen kohtuullisuus-

den valvonta ja käyttäjien oikeuksia koskevien säännösten soveltaminen edellyttävät systemaattista ja toimivaa yhteistyötä kuluttajaviranomaisten kanssa.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto valvoo selvityksin, ohjein ja päätöksin, että teleyritysten sopimusehdot ovat kohtuullisia. Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota sopimusehtojen ja hinnoittelun selkeyteen ja läpinäkyvyyteen.

4.3.2 Luottamus sähköisiin palveluihin

Toiminnalliset linjaukset

Käyttäjien luottamus viestintäverkkoihin ja sähköisiin palveluihin perustuu hyvään tietoturvaan ja -suojaan. Luottamuksen ylläpitäminen edellyttää nopeasti kehittyvässä ja monimutkaistuvassa verkko- ja palvelutarjonnassa esiin tulevien ongelmien ja uhkien tehokasta hallintaa. Samoin kansalaisten ja yritysten tieturvaosaamista ja -tietoisuutta sähköisten palveluiden käyttäjinä ja toteuttajina on edelleen parannettava.

Viestinnän luottamuksellisuuden suojaaminen uusilla tekniikoilla toteutettavissa palveluissa edellyttää jatkossa myös salaus- ja tunnistamisjärjestelmien laaja-alaisempaa soveltamista. Varmen-
neteknologian ja tunnistuspalvelujen kehitys ja niiden parempi hyödyntäminen edistävät sekä nykyisten tietoyhteiskuntapalvelujen käytön laajentumista että kokonaan uudenlaisten palvelujen markkinoille saattamista ja kehittymistä.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto edistää kansalaisten luottamusta viestintäverkkoihin ja tietoyhteiskunnan palveluihin tarjoamalla ennakoivia ratkaisu- ja varoituspalveluja tietoturva- ja tietosuojauhkien ja riskien hallintaan.
- Viestintävirasto tukee ja kehittää käyttäjien tietoturvalmiuksia ja tuottaa käyttäjille kansalaisryhmittäin sovitettua tietoa, tietoturvapalveluja ja turvallisen verkkoasioinnin malleja ja suosituksia.
- Viestintävirasto edistää uusien menetelmien käyttöä sähköisten allekirjoitusten ja sähköisen tunnistamisen välineinä. Sähköisen asioinnin mahdollisuudet kehittyvät, ja viranomaisvalvonta lisää luottamusta palveluihin.
- Kansallista Tietoturvapäivää ja -viikkoa vietetään vuosittain helmikuussa.

4.3.3 Medialukutaidon kasvattaminen

Toiminnalliset linjaukset

Viestinnän teknologinen kehitys ja kansainvälistyminen sekä sosiaalisen median yleistyminen lisäävät tarvetta kriittisen medialukutaidon kehittämiseen. Medialukutaidon kasvattaminen korostuu erityisesti audiovisuaalisten mediapalvelujen ja verkkomedian sääntelyn yhteydessä. Medialukutaito ja -osaaminen lisäävät merkitystään tietoyhteiskunnan kansalaistaitoina, joita ilman voi olla vaikea toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Eri väestöryhmiä jakavan digitaalisen kuilun estämiseksi ja palvelujen tasavertaisen saatavuuden takaamiseksi mediakasvatusta tarvitsevat paitsi lapset ja nuoret myös aikuisväestö. Medialukutaidon kehittämisen tavoitteena on varmistaa, että kansalaisilla on samanarvoiset mahdollisuudet hallita erilaisia mediaympäristöjä ja viestintätilanteita.

Yhteistyön merkitys kansalaisten medialukutaidon kasvattamisessa korostuu, kun mediasisällöt lisääntyvät ja monimutkaistuvat. Tärkeitä yhteistyökumppaneita virastolle ovat muun muassa lastensuojelujärjestöt, Opetushallitus, Valtion elokuvatarkastamo ja Kuluttajavirasto. Useat eri tahot toteuttavat mediakasvatushankkeita, mikä myös lisää tarvetta laaja-alaiseen yhteistyöhön ja kansalliseen koordinointiin. Mediakentän laajuus ja valvonnan jakautuminen monille viranomaisille edellyttävät entistä tiiviimpää tiedonvaihtoa toimijoiden kesken.

Viestintäviraston teettämällä tutkimuksilla ja selvityksillä kerätään tietoa kuluttajien medialukutaidon tasosta ja käsityksistä mediaan liittyvistä haitoista. Tutkimustulosten avulla tuetaan toimialan itsesääntelyä ja jaetaan yhteistyöverkoston kautta tietoa lapsille, vanhemmille ja opettajille. Tutkimuksissa tärkeitä yhteistyötahoja ovat yliopistot ja Mediakasvatusseuran verkosto.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tukee mediavalvontaa tutkimusten ja selvitysten avulla, teknisin ja it-sesääntelyohjein sekä suositusten ja viestinnän avulla, joilla edistetään vanhempien ja muiden kasvattajien mahdollisuuksia suojella lapsia haitallisilta mediasisällöiltä.
- Viestintävirasto osallistuu aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kansalaisten medialukutaidon kehittämiseksi.
- Viestintävirasto osallistuu aktiivisesti tutkimusyhteistyöhön mediakasvatuksen sektorilla.

4.4 Sähköisten palvelujen edistäminen viraston palveluissa

Julkishallinnon tehtävänä on edistää arjen tietoyhteiskunnan kehitystä luomalla yrityksille toimintaedellytyksiä sekä kehittämällä aktiivisesti omia palveluitaan ja toimintatapojaan. Tieto- ja viestintäteknologiaa pyritään hyödyntämään tehokkaammin niin, että myös edellytykset kansalaisvai-kuttamiseen parantuvat ja kasvavat. Viestintävirasto osallistuu tietoyhteiskunnan keskeisenä vaikuttajana tietoyhteiskunnan perusedellytysten, infrastruktuurin, innovaatioympäristön ja markkinoiden, sisältöjen ja palveluiden sekä osaamisen ja valmiuksien kehittämiseen.

Myös viraston omia palveluprosesseja ja sähköisiä asiointipalveluja kehitetään edelleen.

4.4.1 Viestintäviraston palveluprosessien kehittäminen

Toiminnalliset linjaukset

Viestintävirasto tarjoaa asiakkailleen laadukkaita ja asiakkaiden tarpeisiin perustuvia asiantuntija- ja asiointipalveluita. Viestintävirastolla on siihen hyvin toimivat, tehokkaat, kansalaisten ja sidosryhmien tarpeet huomioivat palveluprosessit.

Monivuotiset tulostavoitteet

Palveluprosessien kehittämisen tavoitteena on jatkuvasti parantaa Viestintäviraston palvelujen saatavuutta ja laatua samalla kun prosessien virtaviivaistamisella ja osaprosessien automatisoinnilla saavutetaan resurssien säästöä ja korkea toiminnan tuottavuus.

4.4.2 Viestintäviraston sähköisten palvelujen kehittäminen

Toiminnalliset linjaukset

Viestintävirasto tarjoaa asiakkailleen kehittyneitä ja luotettavia sähköisiä palveluja toteuttamalla ja kehittämällä pitkäjänteisesti palvelujaan yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa. Verkkopalveluiden systemaattisen kehittämisen tueksi Viestintävirastolla on verkkopalvelustrategia, joka kokoaa yhteen viraston erilaisten tehtävien hoitoon liittyvien verkkopalveluiden kehitysnäkymät ja linjaukset.

Monivuotiset tulostavoitteet

Viestintäviraston sekä kansalaisille että sidosryhmilleen tarjoamia sähköisiä palveluja ovat muun muassa sähköisesti myönnettävät verkkotunnukset, televerkon numerot, radiotaajuuksien luvat ja tutkinnot, tietoturvallisuuspalvelut, laajakaistanopeusmittaukset sekä alan markkinatietojen kerääminen ja markkinakatsausten julkaiseminen. Virasto sekä ottaa vastaan että toimittaa asiakkailleen e-laskuja. Tavoitteena on kehittää jatkossakin konkreettisia sähköisiä palveluita, jotka parantavat kansalaisten ja yritysten arkipäivää merkittävästi. Asiointi tapahtuu pääosin itsepalveluperiaatteella ajasta ja paikasta riippumattomasti. Sähköiset asiointipalvelut rakentuvat yhteisen palvelualueen ja -arkkitehtuurin pohjalle. Vuoden 2010 aikana verkkopalvelustrategia uusitaan vuosille 2011–2014.

5 RESURSSIT JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

5.1 Taloudelliset voimavarat

5.1.1 Toiminnan rahoitus

Viestintävirasto on valtion talousarviossa nettobudjetoitu virasto, joka kattaa toimintansa kustannukset pääosin keräämillään maksuilla. Viraston menot on merkitty toimintamenomomentille. Pääosa viraston tuloista on maksullisen toiminnan tuloja, jotka on kohdistettu toimintamenomomentille. Loput viraston keräämistä tuloista on veronluonteisen toiminnan tuloja ja ne tuloutetaan verotuloihin.

Suurimmat maksullisen toiminnan tulot kertyvät radiolähettimien taajuusmaksuista, viestintäverkon numerointimaksuista ja verkkotunnusmaksuista. Myös valtion televisio- ja radiorahastolta laskutettu korvaus rahastoon kerättävien maksujen perimisestä on merkitty maksullisen toiminnan tuloihin.

Viestintämarkkinamaksun, tietoturvamaksun, postitoiminnan valvontamaksun sekä televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun tuloarviot on merkitty veronluonteisiin tuloihin.

Viestintäviraston maksullisesta toiminnasta arvioidaan vuonna 2009 kertyvän tuloja yhteensä 27,1 miljoonaa euroa nettomenon ollessa 6,8 miljoonaa euroa. Veroluonteisina tuloina kertyisi yhteensä 4,7 miljoonaa euroa.

Viestintäviraston maksujen tulee olla kustannusvastaavia. Maksuja määrättäessä pyritään siihen, että kustakin maksusta tuleva vuosittainen kertymä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat kyseisen toiminnan hoitamisesta. Viraston uudet ja muuttuvat tehtävät sekä muun muassa yleinen kustannustason nousu edellyttävät tarkistuksia maksurakenteeseen ja maksujen tasoon. Samoin kehittyvä teknologia, muuttuvat markkinat ja lainsäädäntö edellyttävät jatkuvaa maksurakenteen kehittämistä.

5.1.2 Maksullisen toiminnan tulot

Radiohallinnollisten maksujen säädöspohjana on valtion maksuperustelaki. Radiohallinnon maksuilla katetaan radiohallintoon liittyvien tehtävien Viestintävirastolle aiheuttamat kustannukset. Taajuuksien hallinnoinnista perittävien maksujen kertymä on pienentynyt vuodesta 2004 vuoteen 2008 yli 20 prosenttia. Vuoden 2009 tulokertymäarvio on noin 9 miljoonaa euroa.

Taajuushallinnon tulevaa rahoitusta suunniteltaessa on otettava huomioon, että yhä suurempi osa radiojärjestelmistä toimii luvasta vapautetuilla taajuuksilla. Viraston rahoitukseen saattaa vaikuttaa myös EU:ssa vireillä oleva sähköisen viestinnän lainsäädäntöuudistus.

Numerointimaksun perusteista säädetään viestintämarkkinalaissa. Viestintäverkon numerointimaksua maksetaan numeron tai tunnuksen käytöstä, numeroinnin hallinnosta ja valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Numerointimaksujen tulokertymätavoite vuoden 2009 talousarviossa on noin 2,6 miljoonaa euroa.

Verkkotunnusmaksujen tasoa ja rakennetta on uudistettu vuoden 2006 alusta lukien. Verkkotunnuslain muutos mahdollisti verkkotunnuksen hakemisen myös yksityishenkilöille. Verkkotunnusten rekisteröintimäärien kasvun johdosta verkkotunnusmaksuja on voitu alentaa vuosittain. Sama kehitys jatkunee. Vuoden 2009 tulokertymäarvio on 3 miljoonaa euroa.

Valtion televisio- ja radiorahastolta laskutettava korvaus rahastoon kerättävien maksujen perimisestä perustuu lakiin. Parlamentaarinen työryhmä selvittää parhaillaan Yleisradio Oy:n rahoitusta vuoden 2010 jälkeen. Työryhmän on määrä saada esityksensä valmiiksi kuluvan vuoden loppuun mennessä. Virasto varautuu sopeuttamaan toimintansa ja resurssinsa mahdollisen uuden rahoitusmallin mukaan.

Huoltovarmuuskeskus on tehnyt viraston kanssa ostosopimuksen kriittisen infrastruktuurin toimijoille tarjottavasta tietoturvapalvelusta. Sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun.

5.1.3 Veronluonteiset tulot

Sähköisen viestinnän tietosuojalakiin perustuvaa tietoturvamaksua peritään teleyrityksiltä. Maksu on sidottu teleyritysten liikevaihtoon. Tietoturvamaksu puolitettiin vuoden 2007 alusta lukien. Tietoturvamaksun maksuyksikköä on esitetty korotettavaksi vuoden 2009 alusta. Samoin on esitetty muutoksia maksutaulukoihin, joiden perusteella maksu määräytyy. Taulukkomuutokset tulisivat voimaan kolmelle vuodelle jaksotettuna. Tuloarvio vuonna 2009 on 0,42 miljoonaa euroa ja vuonna 2011 tuloarvio on 0,48 miljoonaa euroa.

Viestintämarkkinamaksun perusteista säädetään viestintämarkkinalaissa. Maksua peritään ilmoituksen- tai toimiluvanvaraista teletoimintaa harjoittavilta teleyrityksiltä. Viestintämarkkinamaksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle viestintämarkkinalaissa säädettyjen, teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Myös viestintämarkkinamaksun määräytymisperusteita on esitetty kehitettäväksi maksutaulukoita muuttamalla. Myös nämä muutokset tulisivat voimaan kolmelle vuodelle jaksotettuna. Tuloarvio vuodelle 2009 on 2,45 miljoonaa euroa ja vuonna 2011 tuloarvio on 2,75 miljoonaa euroa.

Postipalvelulakiin perustuvaa postitoiminnan valvontamaksua peritään postiyrityksiltä. Maksu vastaa niitä kokonaiskustannuksia, joita virastolle aiheutuu laissa säädettyjen postiyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Tuloarvio vuodelle 2009 on 1,25 miljoonaa euroa.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain mukaan valtioneuvoston myöntämän toimiluvan nojalla televisio- tai radiotoimintaa harjoittavat yritykset sekä Yleisradio Oy ovat velvollisia suorittamaan Viestintävirastolle vuosittaisen valvontamaksun. Maksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat virastolle televisio- ja radiotoiminnasta annetussa lasissa säädettyjen televisio- ja radiotoiminnan harjoittajia koskevien tehtävien hoitamisesta. Maksun tulokertymäarvio on noin 0,6 miljoonaa euroa.

5.2 Nykyisten tehtävien vaatimat resurssit

5.2.1 Taloudelliset voimavarat

Viestintävirasto esittää toiminta- ja taloussuunnitelmassaan sekä **peruslaskelman** että **kehittämissuunnitelman**.

Peruslaskelma

Peruslaskelmassa on otettu huomioon valtiontalouden kehykset sekä vuoden 2009 talousarvion taso. Laskelmat on laadittu vuoden 2009 hinta- ja kustannustasoon. Viestintäviraston vuosittainen kehys eli nettomenoarvio suunnittelukaudella on 6,8 miljoonaa euroa. Kehys sisältää väistötalasta aiheutuvia budjettirahoitteisia menoja noin 1,2 miljoonaa euroa.

Viestintäviraston bruttomenot vuoden 2009 talousarviossa ovat yhteensä 34 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 bruttomenoarvio on 33,9 miljoonaa euroa.

Henkilöstömenot laskevat vuoden 2009 talousarvion noin 16,1 miljoonasta eurosta suunnittelukauden lopun 15,6 miljoonaan euroon.

Muut kulutusmenot ovat vuoden 2009 talousarviossa noin 15,6 miljoonaa euroa ja suunnittelukauden lopulla noin 16,3 miljoonaa euroa.

Investointimenot vaihtelevat vuosittain. Taajuustietokannan uusiminen, verkkotunnusjärjestelmän kehittämisinvestoinnit sekä mahdollisesti tv-maksujärjestelmän kehittämisinvestoinnit ajoittuvat suunnittelukauden alkuvuosille.

Momentti 31.40.01 Viestintäviraston menot ja tulot vuosina 2007–2013
(milj. euroa)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Menot							
henkilöstömenot	13,6	15,3	16,1	16,0	16,0	16,0	15,6
muut kulutusmenot	14,0	15,2	15,6	16,0	16,8	16,3	16,3
investoinnit	1,2	2,3	2,3	4,5	3,4	2,4	2,0
Menot yhteensä	28,8	32,8	34,0	36,5	36,2	34,7	33,9
Tulot	26,0	26,7	27,2	29,7¹⁾	29,4	27,9	27,1
Nettomenot	2,8	6,1	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8

¹⁾Tuloarviot toimintamomentilla koostuvat maksuperustelain mukaisista tuloista. Tuloarvioita tarkennetaan vuosittaisen budjettiprosessin yhteydessä. Investointeja rahoitetaan osittain siirtävällä määrärahalla. Suunnitelma sisältää myös nykyisen tv-maksujärjestelmän mahdolliset kehittämisinvestoinnit yhteensä 3,5 miljoonaa euroa vuosina 2010 - 2012.

Veronluonteisen toiminnan tuloarviot on merkitty veronluonteisten tulojen momentille.

Momentti 11.19.04 Muut veronluonteiset tulot vuosina 2007–2013 (milj. euroa)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Tuloarvio	4,0	4,8	4,7	4,9	5,1	5,1	5,1

Kehittämissuunnitelma

Kehittämissuunnitelma sisältää virastolle mahdollisesti tulevien uusien tehtävien edellyttämät resurssit.

Virastoa on esitetty soveltuvaksi toimijaksi kansainvälisiin turvallisuusvelvoitteisiin liittyvänä tietoturvallisuudesta vastaavana viranomaisena (NCSA). Tämä edellyttää suunnittelukaudella 10 henkilövuoden lisäresursseja. Tehtäviä ei ole tarkoituksenmukaista rahoittaa viraston keräämillä maksuilla, vaan ne tulisi rahoittaa budjettimäärärahalla. Nykyiseen budjettikehykseen ei sisälly määrärahaa näitä tehtäviä varten. Alla olevassa taulukossa esitetään suunnittelukauden kehykseen näistä toiminnoista aiheutuvat määrärahatarpeet.

Momentti 31.40.01 Nettomäärärahan lisäys NCSA-toiminnasta

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Menot yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,5	0,9	1,2	1,5

Viestintäpoliittiset painopistemutokset yleispalvelussa ja taajuushallinnossa tuovat mahdollisesti Viestintävirastolle uusia tehtäviä. Selvitysmiehen ehdotukseen *Laajakaista kaikkien ulottuville* sisältyy uusia viraston hoidettavaksi tulevia tehtäviä. Viestintävirasto maksattaisi laajakaistaverkkojen rakentamiseen liittyvän valtion tuen ja valvoisi sen käyttöä. Rahoitukseen tarvittavat tulot kerättäisiin taajuushuutokaupoista ja televerkon tasausmaksuista. Taajuushuutokaupan panisi toimeen Viestintävirasto.

Selvitysmiehen esityksessä laajakaistatuen hallinnoinnista aiheutuviksi hallinto- ja yleiskustannuksiksi on vuoden 2008 hintatasolla arvioitu 300 000 euroa. Näitä kustannuksia ei ole sisällytetty ta-

lousarvion kehukseen. Viestintävirasto arvioi näihin tehtäviin tarvittavan noin 5 henkilötyövuoden työpanos. Alla olevassa taulukossa esitetään suunnittelukauden kehukseen näistä toiminnoista aiheutuvat määrärahatarpeet.

Momentti 31.40.01 nettomäärärahan lisäys Laajakaista-hankkeeseen liittyvistä tehtävistä

	2007 TP	2008 TA	2009 TAE	2010 TTS	2011 TTS	2012 TTS	2013 TTS
Menot yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5

5.2.2 Omaisuus

Viestintäviraston omaisuuden arvo vuoden 2007 lopussa oli 10,4 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuudesta suurimman osan muodostavat taajuuksien käytön suunnittelun sovellukset ja muut atk-ohjelmistot, atk-laitteet, lähiverkon laitteet sekä radiotarkastuksen mittalaitteet.

Tase-ennusteet suunnittelukaudelle ilmenevät oheisesta taulukosta.

Tase vuonna 2007 ja tase-ennusteet vuosille 2008–2013 (milj.euroa)

	2007 TP	2008 ennuste	2009 ennuste	2010 ennuste	2011 ennuste	2012 ennuste	2013 ennuste
Tase	10,4	10,2	10,7	13,0	13,5	12,5	11,5

5.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

5.3.1 Henkilöstösuunnittelu

Viestintäviraston henkilöstöstrategian tavoitetilana on osaava, motivoitunut, aikaansaava, hyvinvoiva ja oikein mitoitettu henkilöstö. Henkilöstöstrategia päivitettiin syksyllä 2008.

Viestintävirasto varautuu viraston toiminnan ja toimintaympäristön kehityksen edellyttämiin henkilöstön laadullisiin ja määrällisiin rakennemuutoksiin.

Suunnittelukauden aikana viraston toiminnan ja resurssien arvioidaan kehittyvän muun muassa kansallisen tietoliikenneturvallisuuden (NCSA), yleispalvelun ja taajuushallinnon valmisteilla olevien uusien tehtävien johdosta. Viraston henkilöstörakenteen kehitys painottuu asiantuntijatehtäviin, joiden suhteellinen osuus henkilöstöstä kasvaa suunnittelukaudella.

Vuosien 2010–2012 aikana viraston henkilöstöstä siirtyy noin 12 prosenttia eläkkeelle, mikä hyödynnetään virka- ja toimirakennetta kehitettäessä.

Viestintäviraston henkilöstösuunnitelman htv-ennusteessa (taulukko 1) on otettu huomioon liikenne- ja viestintäministeriön 10.10.2008 virastolle esittämät tuottavuuden kehittämistoimenpiteet. Taulukossa 2 on esitetty viraston htv-ennuste tuottavuusohjelman ja virastolle mahdollisesti tulevien uusien tehtävien mukaisesti.

Suunnitelmassa ei ole huomioitu muun muassa yleisradiotoiminnan rahoitusta selvittävän, viestintäministerin asettaman parlamentaarisen työryhmän esitysten ja niiden nojalla tehtävien päätösten mahdollisia henkilöstövaikutuksia.

Taulukko 1). *Viestintäviraston henkilötyövuodet TTS-kaudella 2010–2013 tuottavuusohjelman mukaisesti ilman virastolle mahdollisesti tulevien uusien tehtävien edellyttämiä henkilöstöresursseja:*

Henkilötyö- vuodet	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	TP	TA	TTS	TTS	TTS	TTS	TTS
päätoimiset	241*	250	249	248	246	246	235

(*Viraston tuottavuusohjelman mukainen lähtötaso henkilötyövuosissa vuodelta 2005 oli 253 htv:ta. Vuoden 2007 toteutunut htv-luku oli tavoitetta huomattavasti alhaisempi johtuen kausivaihteluista/virkavapauksista ja määräaikaisuuksista.)

Taulukko 2). *Viestintäviraston henkilötyövuodet TTS-kaudella 2010–2013 tuottavuusohjelman ja virastolle mahdollisesti tulevien uusien tehtävien mukaisesti:*

Henkilötyö- vuodet	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	TP	TA	TTS	TTS	TTS	TTS	TTS
päätoimiset	241*	250	249	250	250	252	244

(*Viraston tuottavuusohjelman mukainen lähtötaso henkilötyövuosissa vuodelta 2005 oli 253 htv:ta. Vuoden 2007 toteutunut htv-luku oli tavoitetta huomattavasti alhaisempi johtuen kausivaihteluista/virkavapauksista ja määräaikaisuuksista.)

Viestintävirastossa toimii TTS-kaudella 2010–2013 myös sivutoimisia tv-maksutarkastajia ja tutkintojen vastaanottajia. Sivutoimisten henkilöiden henkilötyövuosien määrä tulee olemaan suunnitellukaudella 35 henkilötyövuotta/vuosi.

5.3.2 Henkilöstön hankinta ja osaamisen varmistaminen

Virasto kiinnittää huomiota keinoihin, joilla varmistetaan tavoitteiden ja kehittyvän toiminnan tarpeiden mukaiset henkilöstöresurssit.

Virasto kehittää ja ylläpitää toimivia henkilöstön hankinta- ja valintaprosesseja sekä myönteistä työnantajamielikuvaa sekä kehittää viraston palkitsemisjärjestelmiä.

Kehittämiskeskusteluilla (tulos-, tavoite- ja kehityskeskusteluosiot) varmistetaan henkilöstön selviytyminen vaikeutuvissa ja uudistuvissa tehtävissä. Viraston toiminnan tehokkuus, kehittäminen sekä henkilöstön ammattitaidon laajentaminen ja syventäminen saavutetaan muun muassa koulutuksella, urasuunnittelulla sekä asiantuntijuutta jakamalla niin talon sisäisesti kuin neuvottelukunnissa ja työryhmissä.

5.3.3 Hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointiin liittyvien toimenpiteiden painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa viraston henkilöstöstrategian ja vuosittain tarkistettavan työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Fyysisen ja henkisen työkuoron lisäksi kiinnitetään huomiota muun muassa työn organisointiin, johtamisen kehittämiseen työkykyä tukevasti sekä yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen. Työhyvinvointia ja ilmapiiriä seurataan säännöllisesti vuosittain tehtävillä kartoituksilla, joiden pohjalta käynnistetään tarvittavia kehittämishankkeita. Valtionhallinnon työhyvinvointihankkeita ja tarjolla olevia kuntoutusmahdollisuuksia hyödynnetään henkilöstön työhyvinvoinnin parantamisessa.

5.4 Toiminnan kehittäminen

5.4.1 Tuottavuusohjelma

Valtion tuottavuusohjelman ensimmäisessä vaiheessa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle on kohdennettu yhteensä 480 henkilötyövuoden vähenemä vuoteen 2011 mennessä. Viestintävirastolta edellytetty vähennystarve on 4 henkilötyövuotta.

Tuottavuusohjelman toisen vaiheen tuottavuustoimenpiteet ulottuvat vuoteen 2015. Hallinnonalan vähennystavoite on 315 henkilötyövuotta. Viestintävirastolle on esityksessä kohdennettu yhteensä

15 henkilötyövuoden vähennykset. Vähennyksistä 12 henkilötyövuotta kohdentuisi tv-maksu-toiminnalle ja 3 henkilötyövuotta tukitoimintoihin.

Viestintävirasto saavuttaa tuottavuustavoitteet toimintojaan tehostamalla ja ulkoistamalla tukitoimintojaan. Tuottavuustoimenpiteet ovat osa jatkuvaa viraston toiminnan kehittämistä. Luonnollista poistumaa hyödynnetään täysimääräisesti sellaisissa tehtävissä, missä se on mahdollista.

Virasto on esittänyt myös mahdollisista uusista tehtävistä aiheutuvia lisäresurssitarpeita, jotka sisältyvät kehittämissuunnitelmaan.

5.4.2 Palvelukeskusorganisaation käyttö

Viestintävirasto on aloittanut selvitystyön Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaaksi siirtymisestä. Suunnittelukauden aikana palvelukeskukseen on tarkoitus siirtää muun muassa ostolaskujen käsittelyyn ja lähtevään maksuliikenteeseen liittyviä tehtäviä. Samoin palkanlaskentaan liittyvät tehtävät sisältyvät siirtosuunnitelmaan.

Talous- ja henkilöstöhallinnon muissa tehtävissä siirtomahdollisuuksia tullaan arvioimaan ottaen huomioon viraston toiminnalliset tarpeet sekä palvelukeskuksen vastaanottokyky ja osaaminen. Siirtämällä tehtäviä palvelukeskuksen hoidettavaksi saadaan aikaan henkilöstömenosäästöjä, mutta toisaalta joudutaan varaamaan lisämäärärahaa palvelujen ostoa varten.

5.4.3 Tiedonhallinnan kehittäminen

Toiminnan tavoite

Viestintäviraston toiminta on pääasiassa tiedon käsittelyä, joten tiedon hallinnan kehittämisellä on tärkeä osa viraston strategisessa kehittämisessä. Viestintävirastossa toteutetaan uusi tiedon hallinnan strategia, jonka visiona 2010 on, että Viestintävirasto on työskentelymalleiltaan ja prosesseiltaan sekä tiedon hallinnan näkökulmasta yhteen toimiva toimialan erityisasiantuntija, joka hyödyntää tiedon hallinnassa tietotekniikkaa tehokkaasti, turvallisesti ja taloudellisesti.

Toimenpiteet tavoitteeseen pääsemiseksi

Tiedon hallinnan strategia on laadittu ohjaamaan tiedon hallinnan kehittämistä ja tiedon hyväksikäytön avartamista virastossa. Tiedon hallinnan kehittämisen painopistealueet ovat viraston tiedon hallinnan sekä osaamisen, kyvykkyyden ja suorituskyvyn kehittämisessä. Viestintävirasto seuraa myös aktiivisesti valtion tietohallintostrategian ja ValtIT-kärkihankkeiden toteuttamisen etenemistä ja toteuttaa valtionhallinnon yhteisiä IT-toimintaperiaatteita, ratkaisuja ja arkkitehtuuria omassa toiminnassaan. Vuoden 2010 aikana tiedon hallinnan strategia uusitaan vuosille 2011–2014.

5.4.4 Valmius- ja varautumistoiminta

Toiminnan tavoite

Viestintäviraston valmius- ja varautumistoiminnan tavoitteena on tarjota viraston ydintoiminnoille sekä niiden tarvitsemille resursseille mahdollisimman häiriötön toimintaympäristö toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi kaikissa yhteiskunnallisissa oloissa.

Toimenpiteet tavoitteeseen pääsemiseksi

Tavoitteeseen pääsemiseksi virasto osoittaa tehtävää varten tarvittavat resurssit, analysoi ja seuraa säännöllisesti valmius- ja varautumistoimintansa nykytilaa sekä kehittää suunnitelmallista sekä toiminnallista valmius- ja varautumistoimintaansa.

Viestintävirasto kehittää valmiuttaan vastata vakavien normaaliolojen häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen haasteisiin väistötöijensä avulla, joiden mahdolliseen käyttöön ottoon varaudutaan tarvittavin järjestelyin.

Virasto noudattaa myös valmius- ja varautumistoiminnassa sille annettuja lakisääteisiä velvoitteita, noudattaa alan hyviä ja parhaita käytäntöjä sekä tekee yhteistyötä merkittävimpien sidosryhmiensä kanssa.

5.4.5 Riskienhallinta

Toiminnan tavoite

Viestintäviraston riskien hallinnan tavoitteena on turvata viraston ydintoimintojen toimintaedellytykset sekä mahdollistaa hallittu riskin otto.

Toimenpiteet tavoitteeseen pääsemiseksi

Viestintävirasto analysoi sekä hallitsee kokonaisvaltaisesti sen ydintoimintaan liittyviä riskejä.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaa ohjataan virastoon luotavalla riskienhallintapolitiikalla, joka listaa virastossa käytössä olevat talouteen, toimintaan ja toimintaympäristöön, henkilöstöön sekä turvallisuuteen liittyvät riskiluokat ja -valikoimat, riskimatriisin, käytössä olevat riskienhallintamenetelmät sekä vastuut. Ylin johto seuraa säännöllisesti ydintoimintaa uhkaavien riskien hallintaa.

Viestintävirastossa käytetään kansainvälisesti tunnettuja riskien hallinnan menetelmiä sekä työkaluja. Viraston riskienhallintatyön onnistumista arvioidaan ulkopuolisen toimijan toteuttamin arvioin.

5.4.6 Sidosryhmätyön kehittäminen

Viestintäviraston toiminnan onnistuminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät laajaa ja monipuolista yhteistyötä eri sidosryhmien edustajien kanssa. Virasto onkin merkittävästi panostanut sidosryhmätyön ja -viestinnän eri muotojen kehittämiseen vuosien ajan.

Viestintävirasto toteuttaa vuosittain asiakaskyselyn, jonka tuloksia hyödynnetään toiminnan ja palvelujen kehitystyössä. Virastolle on myös asetettu asiakaskyselyssä selkeät tulostavoitteet, joiden mukaan toiminnan onnistuneisuutta mitataan.

Suunnittelukaudella virasto laatii erillisen strategian sidosryhmäyhteistyön vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi. Myös kansalais-kuluttajasidosryhmän tarpeisiin ja odotuksiin painudutaan.

5.4.7. Osallistuminen kansalliseen ilmastopolitiikkaan

Toiminnan tavoite

Viestintävirasto osallistuu kansalliseen tavoitteeseen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä liikenne- ja viestintäministeriön ilmastopolitiikan toteutusohjelman mukaisesti.

Omassa toiminnassaan virasto huomioi prosessiensa kehittämisessä ympäristönäkökohdat.

Toimenpiteet tavoitteeseen pääsemiseksi

Viestintävirasto seuraa tehtyjä kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia toimialansa vaikutuksista ilmastonmuutokseen ja tekee tarvittavia selvityksiä yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön sekä sidosryhmiensä kanssa.

Viestintävirasto selvittää, missä määrin se voi vaikuttaa siihen, että yhteiskunnan sähköiset viestintäyhteydet ovat ekologisesti järkeviä.

Virasto laatii arvion omasta energiankulutuksestaan sekä kasvihuonekaasupäästöjensä määrästä ja kartoittaa mahdollisuudet niiden vähentämiseksi.

LIITE: VALTION TELEVISIO- JA RADIORAHASTON ENNAKOIVA RAHOITUSLASKELMA

luvut tuhansina euroina

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
OMA TOIMINTA						
Veronluonteiset tulot						
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot						
- josta tulot talousarviotaloudesta						
Korkotulot ja voiton tuloutukset						
- josta korkotulot talousarviotaloudesta						
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	11 983	11 313	12 780	12 780	11 280	11 280
Henkilöstömenot						
Muut menot						
Korkomenot						
- josta korkomenot talousarviotalouteen						
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	11 983	11 313	12 780	12 780	11 280	11 280
SIIRTOTALOUS						
Siirtotalouden tulot	427 300	424 300	437 030	450 140	463 640	477 540
Tulonsiirrot kunnille						
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	415 317	413 000	425 000	438 000	452 000	466 000
Tulonsiirrot kotitalouksille						
Muut tulonsiirrot kotimaahan						
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	11 983	11 300	12 030	12 140	11 640	11 540
INVESTOINNIT						
Käyttöomaisuusinvestoinnit						
Käyttöomaisuuden myyntivoitot						
Sijoitukset arvopapereihin						
Sijoitusten myyntivoitot						
Annetut lainat						
- josta annetut lainat talousarviotalouteen						
Annettujen lainojen takaisinmaksut						
- josta annettujen lainojen takaisinmaksut talousarviotaloudesta						
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
RAHOITUS						
Oman pääoman muutos						
- josta siirrot talousarvioon						
- josta siirrot talousarviosta						
Velan muutos						
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	0	-13	-750	-640	360	260
LIKVIDIT VARAT 1.1.	6 742	6 742	6 729	5 979	5 339	5 699
LIKVIDIT VARAT 31.12.	6 742	6 729	5 979	5 339	5 699	5 959

Vuoden 2008 luvut ovat rahaston käyttösuunnitelman mukaiset. Vuoden 2009 luvut ovat TAE 2009 mukaiset. Vuosien 2010-2013 tuloennusteissa arvioitu nousu on 3 %.